

SUBJECT : SANSKRIT

CHAPTER NO: 2

CHAPTER NAME: AAKARANTASTILINGA

PPT-3,PPT 4

CHANGING YOUR TOMORROW

सामान्य उद्देश्य :

१. छात्राः आ-कारान्त स्त्रीलिङ्गः शब्दः विषये सम्यक् जानन्ति ।

विशेष उद्देश्य :

१. संस्कृतभाषायाम् अभिरुचिः उत्पादनम् ।

२. भाषण- लेखन – पठन कौशलयोः रुच्यभिवर्धनम् ।

३. शब्दार्थज्ञान सम्पादनम्, इत्यादयः ।

यथा- क् + उ + र् + उ + त् + अः =

उ + द् + य् + आ + न् + ए =

स् + थ् + आ + ल् + इ + क् + आ =

घ् + अ + द् + इ + क् + आ =

स् + त् + र् + ई + ल् + इ + ङ् + ग् + अः =

म् + आ + प् + इ + क् + आ =

उत्तर:
उद्याने
स्थालिका
घटिका
स्त्रीलिङ्गः
मापिका।

(ख) पदानां वर्णविच्छेदं प्रदर्शयत- (पदों का वर्ण-विच्छेद प्रदर्शित कीजिए- Separate the letters of the words.)

यथा- कोकिले	=	क् + ओ + क् + इ + ल् + ए <u>को</u> <u>कि</u> <u>ले</u>
चटके	=	.....
धाविकाः	=	.....
कुञ्चिका	=	.....
खट्वा	=	.....
छुरिका	=	.....

उत्तर:

| च + अ |

च

| ध + आ |

धा

| क् + उ |

कु

| ख + अ |

ख

| छ + उ |

छु

| ट + अ |

ट

| व् + इ |

वि

| ज् + च् + इ |

ज्वि

| द् + व् + आ |

दवा

| र् + इ |

रि

| क् + ए |

के

| क् + आः |

काः

| क् + आ |

का

| क् + आ |

का

उत्तर:

.....

पेटिका

खट्वा

.....

रोटिका

गीते

.....

खट्वे

ते

.....

गीताः।

पेटिकाः।

.....

ताः

रोटिकाः

कोष्ठकात् उचितं शब्दं चित्वा वाक्यं पूरयत- (कोष्ठक से उचित शब्द
चुनकर वाक्य पूरा कीजिए- Complete the sentences by
picking out the appropriate word from the bracket.)

यथा-बालिका पठति। (बालिका/बालिकाः)

(क) ..... चरतः। (अजा/अजे)

(ख) ..... सन्ति। (द्विचक्रिके/द्विचक्रिकाः)

(ग) ..... चलति। (नौके/नौका)

(घ) ..... अस्ति। (सूचिके/सूचिका)

(ङ) ..... उत्पतन्ति। (मक्षिकाः/मक्षिके)

उत्तर:

- (क) अजे
- (ख) द्विचक्रिका:
- (ग) नौका
- (घ) सूचिका
- (ङ) मक्षिका:

यथा- लता अस्ति। ..... सा अस्ति।

(क) महिला: धावन्ति। ..... धावन्ति।

(ख) सुधा वदति। ..... वदति।

(ग) जवनिके दोलतः। ..... दोलतः

(घ) पिपीलिका: चलन्ति। ..... चलन्ति।

(ङ) चटके कूजतः ..... कूजतः।

उत्तर:

(क) ताः

(ख) सा

(ग) ते

(घ) ताः

(ङ) ते

प्रश्न 7.

मञ्जूषातः कर्तृपदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत- (मञ्जूषा से कर्त्तापद चुनकर रिक्तस्थान भरिए- Fill in the blanks by picking out the appropriate subject from the box.)

लेखिका , बालकः , सिंहाः , त्रिचक्रिका , पुष्पमालाः

- (क) ..... सन्ति ।
(ख) ..... पश्यति।
(ग) ..... लिखति।
(घ) ..... गर्जन्ति।
(ङ) ..... चलति।

उत्तर:

- (क) पुष्पमाला:
- (ख) बालक:
- (ग) लेखिका
- (घ) सिंहा:
- (ङ) त्रिचक्रिका

गायतः , नृत्यति , लिखन्ति , पश्यन्ति , विहरतः

- (क) सौम्या ..... ।
- (ख) चटके ..... ।
- (ग) बालिके ..... ।
- (घ) छात्राः ..... ।
- (ङ) जनाः ..... ।

ODM EDUCATIONAL GROUP